

Fredagen den 16 februari

Kl. 09.00–11.01

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 26 januari justerades.

§ 2 Utökning av antalet suppleanter

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter i arbetsmarknadsutskottet skulle ökas från 29 till 30.

Kammaren medgav denna utökning.

§ 3 Val av extra suppleant

Val av extra suppleant i arbetsmarknadsutskottet företogs.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i arbetsmarknadsutskottet

Lars-Axel Nordell (KD)

§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2017/18:356

Till riksdagen

Interpellation 2017/18:356 Hög och störande musik från fordon
av Pål Jonson (M)

Interpellationen kommer inte hinna besvaras inom tidsfristen.

Prot. 2017/18:74
16 februari

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Interpellationen kommer att besvaras den 16 mars 2018.

Stockholm den 12 februari 2018

Justitiedepartementet
Morgan Johansson (S)
Enligt uppdrag
Johan Danelius
Expeditionschef

Interpellation 2017/18:373

Till riksdagen

Interpellation 2017/18:373 Studieförbundet Ibn Rushd
av Amineh Kakabaveh (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 mars 2018.

Skälet till dröjsmålet är arbetsanhopning.

Stockholm den 12 februari 2018

Kulturdepartementet
Alice Bah Kuhnke (MP)
Enligt uppdrag
Helena Swenzén
Expeditions- och rättschef

§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition
2017/18:94 till försvarsutskottet

Framställningar
2017/18:RS5 och RS7 till konstitutionsutskottet

*Svar på
interpellationer*

§ 6 Svar på interpellation 2017/18:335 om föräldraförsäkring för företagare

Anf. 1 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru talman! Lotta Finstorp har frågat mig om jag avser att verka för en mer transparent och flexibel föräldraförsäkring för egenföretagare.

Föräldraförsäkringen och särskilt föräldrapenningen är ett centralt inslag i familjepolitiken. Hur föräldrapenningen används varierar dock, främst med avseende på kön men även när det gäller exempelvis arbetsmarknadssituation. För föräldrar med eget företag, och då särskilt för män, är användningen av föräldrapenning lägre än vad den är för anställda. Enbart ca 65 procent av män med enskild firma använde åtminstone en föräldrapenningsdag innan barnet fyllde tre år. Motsvarande siffra bland anställda män var 86 procent. För kvinnliga företagare var användandet inte lika villkorat. Bland kvinnor var det 96 procent av dem med enskild firma

som tog ut åtminstone en föräldrapenningsdag under samma period, och skillnaden var inte lika stor i jämförelse med anställda. Det finns även skillnader i användningen av föräldrapenning mellan olika företagsformer. Antalet använda föräldrapenningsdagar var lägst för dem med eget aktiebolag, både bland män och kvinnor, vilket kan vara en indikation på att det är svårt att helt släppa företaget och att ledigheten därför blir kortare.

Regelverket om sjukpenninggrundande inkomst (SIG) kan vara en del av förklaringen till lägre användning av föräldraförsäkringen för företagare. En egenföretagares SGI kan vara svår att fastställa och förutse. För den som startar ett företag är reglerna för beräkning av SGI i dag olika beroende på vilken bolagsform företagaren väljer, vilket inte är tillfredsställande. Regeringen vill därför förändra reglerna om så kallat uppbyggnadsskede så att de gäller även för aktiebolag samt utöka tiden till tre år oavsett bolagsform. Regeringen räknar med att lägga fram en proposition med detta innehåll under våren, och ambitionen är att de nya reglerna ska finnas på plats den 1 augusti 2018. Förslaget ökar förutsägbarheten och möjligheten till planering, vilket kan underlätta för företagare att vara föräldralediga. När tryggheten ökar så hoppas jag att det även kan bidra till att öka kvinnors företagande.

Vikten av tydlig information om ersättning vid föräldraledighet är något som Riksrevisionen pekar särskilt på i sin rapport. Det är en prioriterad fråga även för regeringen. Därför betonas särskilt det informationsansvar som Försäkringskassan har genom att sätta upp ett informationsmål i regleringsbrevet. För 2018 är målet att Försäkringskassans information ska bidra till att föräldrarna får bättre kunskap om föräldraförsäkringens regelverk. Det gäller självklart även för företagare.

Utredningen om en modern föräldraförsäkring har nyligen lämnat sitt betänkande. I de bedömningar, förslag och kartläggningar som gjordes har hänsyn tagits till att föräldrar har olika förutsättningar när det gäller att vara föräldralediga, till exempel på grund av arbetets beskaffenhet. Utredningen lämnar förslag som kan ge ökad transparens och flexibilitet även för företagare och som ökar jämställdheten i uttaget av föräldrapenning och föräldraledighet. Betänkandet är nu på remiss under våren.

Anf. 2 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Tack för svaret, ministern!

Det är en väldigt angelägen fråga. Vi behöver fler företagare i Sverige. Vi vet att fyra av fem nya jobb växer fram just bland de små företagen. Tack vare till exempel LOV är det många kvinnor som har kunnat starta eget inom omsorgsbranschen. Därför är det också viktigt att den kalkylen finns med hos regeringen när man nu gör det mycket svårare för till exempel en kvinna att kunna försörja sig i sitt bolag inom omsorgen. Allting hänger ihop.

När man ska starta ett företag gör man ofta en riskkalkyl. Kommer jag att klara familjens försörjning på de intäkter som jag beräknar att jag ska kunna få? Det handlar ofta om att räkna på vilka kunder jag kommer att ha och om jag kan lita och tro på att jag kommer att ha detta antal kunder och så vidare.

I kalkylen finns också en risk som handlar om: Vad händer om jag blir sjuk? Hur mycket pengar kommer jag då att kunna få? Likadant är det om jag till exempel vill skaffa fler barn eller redan har små barn. Vad får jag i föräldrapenning? Jag tror inte att det är många i Sverige som vet det på rak arm om vi går ut och frågar: Hur mycket får du i sjukpenning när du blir sjuk?

SGI:n är väldigt krånglig och inte helt transparent. Det är ännu värre om man dessutom är egenföretagare att kunna ha en förutsägbarhet. Hur mycket pengar kommer jag att få om jag blir sjuk eller om jag ska vara föräldraledig?

Sverige är ett av världens mest jämställda länder. Vi har en föräldraförsäkring som är väl utbyggd. Den är väldigt bra, men den är väldigt ojämn och ojämlik om man är anställd eller har en enskild firma till exempel. Har man ett aktiebolag räknas man som anställd, så det blir på ett helt annat sätt.

Det är egentligen ett problem i sig att företagsformen, precis som ministern skriver i svaret, gör en avgörande skillnad i hur mycket pengar man får om man driver ett aktiebolag eller till exempel har en enskild firma.

Vi har en väl utbyggd barnomsorg. Dock är det nu för många barn inom den, och barngrupperna är väldigt stora. Men det ger förutsättningar för föräldrar att ta ett stort ansvar för barnen och samtidigt förvärsarbete eller starta företag. De hindren är inte så stora som det är rent ekonomiskt att inte veta hur mycket pengar man kommer att få om man blir sjuk.

Könsfördelningen mellan kvinnor och män som är egenföretagare är också intressant att titta på. Det är väldigt ojämnt. I arbetsmarknadsstatistiken är det ungefär 9 procent som räknas som företagare. Det är lite svårt att exakt sätta fingret på vad som är företagare.

Av de 9 procenten är 70 procent män. Därför behövs det branscher där kvinnor kliver in, tar över och startar eget. Det gäller att analysera även den delen när man lägger fram ett förslag som handlar om välfärdssystemen, vinsttak och så vidare.

Om socialförsäkringssystemen upplevs som osäkra och oförutsägbara får det konsekvenser. Människor vågar inte starta eget. Vi måste försöka ta bort alla sådana hinder. Då är det väldigt bra att det som Socialförsäkringsutredningen föreslog om förbättrat försäkringsskydd under uppbyggnadsskedet oavsett företagsform blir verklighet. Men det räcker inte. Vi måste ta bort fler hinder för att våga starta företag.

Det handlar om regelverket. SGI:n är inte transparent. Vi kom i utredningen med en hel del förslag som man skulle kunna ta upp och titta på ytterligare för att göra det mer transparent. Historiska inkomster är till exempel en sådan sak.

Anf. 3 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru talman! Tack, Lotta Finstorp, för den här interpellationen! Det känns glädjande för mig att kunna komma med några ganska tydliga besked. Till exempel kommer vi att fråna och med den 1 augusti ha ett nytt regelverk på plats som jämställer aktiebolag med andra företagsformer. Vi utökar också tiden för det så kallade uppbyggnadsskedet till tre år oavsett bolagsform.

Vi vet att detta är någonting som kommer att välkomnas av Företagsverige och förhoppningsvis också bidra till att öka tryggheten så att kvinnor i högre utsträckning känner att de både kan bilda familj, vara förälder och driva företag.

När jag svarar på den här interpellationen blir det väldigt tydligt, bortom alla tvivel, att kön även här liksom i övrigt när det gäller föräldraförsäkringen är den största särskiljande faktorn. Män som är egenföretagare väljer i hög utsträckning att inte nyttja sin föräldraförsäkring, medan skillnaden mellan kvinnor som driver företag och kvinnor som är anställda är mycket liten, nästan försumbar. Så är det alltså nu, 42 år efter att vi genomförde den fantastiska reform som föräldraförsäkringen är och som har skapat förutsättningar för kvinnor att både ta del i arbetslivet i mycket större utsträckning och våga satsa på att bli egna företagare.

Som jag också sa har vi i regleringsbrevet till Försäkringskassan tryckt på just deras informationsuppdrag, vilket Riksrevisionen pekar på.

Jag skulle vilja beröra frågan som Lotta Finstorp lyfter här om de andra delarna i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen, inte minst frågan om historisk SGI, eller EGI, som det kallas, vilket står för ersättningsgrundande inkomst.

Jag delar uppfattningen att särskilt, skulle jag vilja säga, för egenföretagare och för människor som jobbar på tidsbegränsade anställningar och går mellan olika anställningsformer – kombinatörer på olika sätt – är vårt socialförsäkringssystem i dag och SGI väldigt svårt att kunna förstå sig på och få ett rättvisande utfall från.

I maj 2017 antog riksdagen propositionen *Uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen*. Genom den propositionens förslag om att låta arbetsgivare redovisa individuppgifter om inkomst i arbetsgivardeklarationen ges nu förutsättningar för att gå vidare med den parlamentariska socialförsäkringsutredningens förslag om ett nytt inkomstbegrepp i socialförsäkringen, det så kallade EGI.

Det pågår just nu ett utredningsarbete på Socialdepartementet där vi tittar på hur vi skulle kunna genomföra den här förändringen. Jag är övertygad om att Lotta Finstorp känner till, i och med att du är väl insatt i den här frågan, att det här är en jättestor omställning. Men jag tror att den är helt nödvändig, och jag ser framför mig att den skulle kunna komma på plats under en kommande mandatperiod.

Anf. 4 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Tack, ministern! Det är intressant och bra att vi tar upp den parlamentariska utredningen som hade väldigt många bra förslag. SGI:n, som sjukpenningen och föräldraförsäkringen grundar sig på, är förlegad i dag. Visst, det är många som har trygga anställningar och jobbar åtta till fem och så vidare, men vi ser mer och mer att man arbetar i projektform eller att man är kombinator. Kombinatorerna har absolut svagast försäkringsskydd. När man startar eget har man oftast kanske möjlighet att gå ned i tjänstledighet på halvtid, och så har man sitt eget företag på halvtid. Det är en jättestor fälla för den som blir sjuk eller ska vara föräldraledig.

EGI:n är absolut helt rätt väg utifrån hur arbetsmarknaden ser ut i dag och hur den kommer att se ut framåt. Då skulle också företagarna få ett bättre försäkringsskydd oavsett associationsform. Det är också viktigt att man jämställer vilken företagsform företaget drivs i.

Prot. 2017/18:74
16 februari

Svar på
interpellationer

Jag läste en väldigt intressant intervju på Svenskt Näringslivs hemsida med en kvinna som heter Anna-Lena Bohm och är vd för någonting som heter Uniguide AB. Intervjun handlar om det här med tryggheten. Hon säger att trygghet i socialförsäkringssystemen är särskilt viktigt för kvinnor, det vill säga kvinnor som är företagare, och att vi behöver få fler kvinnor som är egenföretagare. Hon säger vidare: ”Det ska vara enkelt, förutsägbart och hanterbart. Det är viktigt för företagare att veta förutsättningarna och att kunna planera.”

Jag tror att även anställda har problemet att man inte vet hur mycket pengar man faktiskt får ut den dag som man måste använda sig av försäkringen.

Riksrevisionens rapport är väldigt bra, och jag välkomnar den verkliga. När vi satt i utredningen var det om man ska vara helt ärlig just i frågorna om föräldraförsäkring och sjukförsäkring för företagare som vi egentligen inte kom vidare. Den här rapporten visar verkligen svart på vitt hur krångligt det är den dag man tar steget att starta eget. Man vet inte alls hur mycket pengar man kommer att få om man hamnar i situationen att man måste använda försäkringen.

Jag skulle vilja ta upp att Företagarna lyfter fram svårigheten att få tydliga svar från Försäkringskassan. I rapporten är rekommendationen till Försäkringskassan att informationen måste bli mycket tydligare. Den ska vara enhetlig och inte beroende av vem man frågar. Det är tydligen också svårt för egenföretagare att på Försäkringskassans hemsida räkna ut själv hur mycket pengar man kommer att få från försäkringen. Det är alltså verkligen en sådan sak som man måste gå på djupet med.

Det är bra att ministern lyfter fram att man håller på och analyserar EGI:n som en möjlighet framåt. Det är nödvändigt, och det är faktiskt också ganska bråttom. Framför allt vi kvinnor behöver ha mer trygghet den dag vi tar steget och startar eget. Det ser man tydligt här också. Skyddet för företagare måste stärkas så långt som det är möjligt att göra det, och det måste också vara flexibelt.

Jag tror att man ska tänka utifrån kombinatorernas behov i stor utsträckning, för det är få som vågar gå från en heltidsanställning i trygghet, i kommunen kanske, till att starta eget och bli egenföretagare från den ena dagen till den andra. Man vill gärna jobba halvtid–halvtid.

Anf. 5 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru talman! Jag delar de reflektioner som du gör här, Lotta Finstorp. Jag satt under alliansregeringens period vid makten i Delegationen för jämställdhet i arbetslivet som tillsattes av dåvarande arbetsmarknadsministern och jämställdhetsministern. Vi tittade då på olika faktorer relaterade till arbetsmarknaden och kopplade till ett jämställdhetsperspektiv. Vi tittade naturligtvis även på företagares möjligheter.

Jag tänkte på exemplet du lyfte upp här från intervjun med Anna-Lena Bohm. Det var en sådan fråga som vi diskuterade väldigt mycket. Det är tydligt att kvinnor för att ta steget vill känna tryggheten på ett annat sätt. Statistiken visar att kvinnor alljämt tar ett väldigt stort ansvar för de små barnen och för familjesituationen. Det är så, och därmed behöver man också kunna känna en trygghet för att våga sig på ett eget företagande.

Vi hade en dialog med företrädare för Företagarna som beskrev tydligt hur man som kvinna till exempel valde att skjuta upp att ta steget ut i ett eget företagande till dess att familjebildningen var klar. Det är klart att jag delar uppfattningen att vi behöver försöka undanröja den sortens hinder.

Vi har som sagt några saker som kommer att komma på plats under det här året. Försäkringskassan har också ett tydligt uppdrag i sitt regleringsbrev som ska bidra till att föräldrar får bättre kunskap om föräldraförsäkringens regelverk. De har också faktiskt nu, säkerligen med Riksrevisionens rapport som grund, satsat på att förbättra informationen till företagare. Jag kommer naturligtvis att följa upp det och se att det får genomslag.

När det gäller förslaget om historiska inkomster, EGI, var det en förutsättning att vi fick igenom den här propositionen om att arbetsgivare redovisar individuppgifter om inkomst i arbetsgivardeklarationen. Det var en förutsättning för att kunna lägga om systemet.

Det har vi nu på plats, och då måste ambitionen vara att ta tydliga steg i den riktningen. Det handlar inte minst om trovärdigheten i socialförsäkringssystemen. Oavsett vilken anställningsform jag har eller om jag är egenföretagare ska jag kunna känna att socialförsäkringssystemen som jag betalar in till är till för mig. Det är viktigt.

Vi måste se sanningen i vitögat. Vi har en arbetsmarknad som är stadd i förändring, och som kommer att vara det under överskådlig tid. Det skulle vara ett steg tillbaka att alla ska ha en tillsvidareanställning på ett och samma ställe under lång tid. Det kommer inte att se ut på det sättet. Då måste vi också ha en välfärd och ett välfärdssystem som klarar av att skapa trygghet på en föränderlig arbetsmarknad.

Därför är jag en stark förespråkare för en förändring mot EGI. Därför är det arbetet påbörjat i Regeringskansliet. Och oavsett vilken regering vi har efter valet hoppas jag att det tas vidare.

Anf. 6 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Vi lovar att vi ska fortsätta med det arbetet efter valet, Annika Strandhäll.

Jag läste remissvaret från Svenskt Näringsliv om den sjukpenninggrundande inkomsten under uppbyggnadsskedet. De är positiva och tillstyrker det och så vidare. Det finns en text i svaret som jag tycker är väldigt bra. Det står att det finns "systemfaktorer som påverkar viljan till entreprenörskap och ökat risktagande" och att "socialförsäkringssystemet kan betraktas som en del av företagsklimatet". Om man tänker på det sättet måste man tänka mycket mer i helheter, när det gäller alla problemområden som förhindrar att nya företag startas. Det här är en sådan del.

Småföretagarnas Riksförbund gav förra året ut en rapport som heter *Otryggare kan ingen vara – så drabbas små- och ensamföretagare i sjuk- och föräldraförsäkringen*. Deras undersökning bygger till stor del på berättelser från företagare som beskriver hur svårt det är när barnen blir sjuka och att det inte finns någon transparens om hur stor ersättning man kommer att få. Det är väldigt intressant.

De lyfter också upp att fyra av fem nya jobb skapas i småföretagen. Då måste alla hinder, som gör att man inte vågar ta den risken, tas bort. Sverige behöver fler företagare, inte färre.

Förr kunde man bara få veta vilken SGI man hade den dagen man anmälde sig sjuk. Men om jag förstår Riksrevisionens granskning rätt finns det möjlighet att få veta det innan man behöver använda försäkringen. Det skulle företagarna behöva få mer information om. När man kalkylerar risken det innebär att starta eget kan man alltså gå in och titta också på den delen.

Anf. 7 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru talman! Ja, precis så är det, Lotta Finstorp. Det finns möjlighet att få hjälp med att räkna ut SGI utan att ha ett ersättningsärende hos Försäkringskassan. Det är viktigt att Försäkringskassan försöker nå ut med den informationen och att man sprider den på olika sätt.

Jag har tagit del av skriften från Småföretagarnas Riksförbund. Den är väldigt bra. De är engagerade i de här frågorna, vilket är glädjande. De ser vikten av ett fungerande socialförsäkringssystem för att vi ska få fler småföretag, kanske också för att skapa tryggheten att våga satsa och förhoppningsvis tryggheten att sedan anställa sin första medarbetare. Om man räknar på det på det sättet blir talen när det gäller möjligheten till arbetstillfällen strålande, om man ska vara riktigt ärlig.

Förutom de här olika delarna vill jag passa på att peka på något som är på väg och som jag tycker är bra steg i rätt riktning. Jag tog emot Föräldraförsäkringsutredningens slutbetänkande före årsskiftet. Och den innehåller flera olika förslag.

Vi har också, i ett snabbspår, bland annat tagit möjligheten vidare att det ska bli möjligt att överlåta dagar på någon annan än sambo. Det är något jag vet har efterfrågats, inte minst av företagare. Jag passar på att uppmärksamma Lotta Finstorp på att det är något som är positivt för företagare.

Tack för en bra debatt!

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2017/18:354 om Försäkringskassans bedömningar

Anf. 8 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru talman! Rossana Dinamarca har frågat mig hur jag tänker komma till rätta med den rättsosäkerhet som uppstår när det inte går att fastslå var i lagen det finns stöd för Försäkringskassans krav på läkarintygens utformning. Hon har också frågat om jag kommer att ta några lagstiftningsinitiativ eller vidta någon annan åtgärd för att säkerställa att det är lagen som tillämpas och inte något annat.

Det är först och främst viktigt att det finns rim och reson i debatten, särskilt när den förs i riksdagens talarstol.

Försäkringskassan hanterar årligen över 600 000 ärenden. De har en mycket stor uppgift, och de har ett mycket stort ansvar.

Vi politiker ska ha en levande diskussion om vilken sjukförsäkring vi ska ha i Sverige och hur regelverket för den ska se ut. Det välkomnar jag,

och det har jag tagit initiativ till. Den här debatten drar dock åt ett annat håll, och det vill jag höja ett varningens finger för.

Försäkringskassan har enligt lag i uppgift att vid prövningen av en ansökan om sjukpenning bedöma arbetsförmågan. Utöver bestämmelserna i socialförsäkringsbalken finns det handläggningsbestämmelser både på förordningsnivå, som är beslutade av regeringen, och i föreskrifter, som är beslutade av myndigheten. Som andra tillämpande myndigheter får Försäkringskassan själv bestämma sina utredningsmetoder och hämta in de uppgifter som man anser sig behöva för detta. Det ska göras inom de ramar som ställs upp i förvaltningslagen och i socialförsäkringsbalken.

När det gäller läkarintyg anges i lagen att den försäkrade ska styrka nedsättningen av arbetsförmågan genom att lämna in ett läkarintyg till Försäkringskassan. I Försäkringskassans föreskrifter är det reglerat att i ärenden om sjukpenning ska det formulär för läkarintyg som fastställts av Försäkringskassan i samråd med Socialstyrelsen användas.

Som Rossana Dinamarca känner till kan regeringen och jag som minister inte ha synpunkter på hur myndigheten tillämpar lagen. Om det är på det sättet att Försäkringskassan nekar sjukpenning får frågan om rätten till sjukpenning prövas av domstol efter överklagande. Dessutom kan Försäkringskassans handläggning bli föremål för Justitieombudsmannens granskning, antingen efter en anmälan avseende ett enskilt ärende eller inom ramen för JO:s egeninitierade myndighetsinspektioner.

Vår uppgift som förtroendevalda är att se till att vi har en ändamålsenlig lagstiftning och att försäkringen genom lagstiftningen fungerar enligt våra intentioner. Det handlar om en trygg och rättssäker sjukförsäkring och snabbt stöd tillbaka till bra hälsa och jobb. Individen ska förstå vad som händer och hur man kommer tillbaka.

Jag har tagit del av berättelser där jag känner att så inte alltid är fallet. Det är berättelser om att människor inte förstår Försäkringskassans beslut, och att de upplever att de inte får det stöd som behövs. Därför gör vi förändringar för en trygg och välfungerande sjukförsäkring. Regeringen har presenterat elva åtgärder för en trygg och välfungerande sjukförsäkring med människan i centrum. I detta arbete ingår också en bättre dialog mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården.

Den här regeringen har gjort flera insatser för att vi ska ha en sjukförsäkring som ger trygghet och stöd åter till hälsa och arbete. Vi är beredda att göra mer, och jag bjuder in Rossana Dinamarca att vara en del av det arbetet.

Anf. 9 ROSSANA DINAMARCA (V):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret! Socialministern menar att det är viktigt med rim och reson i debatten, och jag kan inte annat än att hålla med om det. Det är viktigt att en debatt är kunskapsorienterad och hålls på en rimlig nivå. Tyvärr lämnar socialministerns svar mycket övrigt att önska i dessa avseenden.

Man skulle kunna tro att jag själv har hittat på att Försäkringskassan saknar lagstöd för de krav som man ställer. Även socialministerns svar synes göra gällande detta. Socialministern har dock missat att kritik mot frånvaron av lagstöd har anförts av flera kunniga aktörer.

Min uppfattning i den här delen bygger på de analyser som professor Ruth Mannelqvist, professor Rune Lavin och professor emeritus Lotta Vahlne Westerhäll har gjort. Deras uppfattning är att lagstöd saknas för de krav som Försäkringskassan ställer. Denna bedömning delas även av jurister på LO-TCO Rättsskydd.

Det som har hänt är att Försäkringskassan har valt att ersätta rekvisiten sjukdom och arbetsoförmåga i socialförsäkringsbalken med andra begrepp än dem som räknas upp i lagen. Dessa är medicinska förutsättningar för arbete och begreppet aktivitetsbegränsning och DFA-kedja. Begreppen är hämtade från SOU 2009:89 *Gränlandet mellan sjukdom och arbete*, och de utgjorde förslag till hur lagstiftningen skulle förändras. Men förslaget blev aldrig verklighet. Det hindrade dock inte Försäkringskassan från att i sina egna riktlinjer införa dessa begrepp.

I praktiken innebär Försäkringskassans ordning att det numera uppställs helt andra krav för sjukpenning än vad som tidigare ställdes. En rimlig ordning i Sverige är att det är riksdagen som stiftar lagar och att en myndighet inte har rätt att åsidosätta dessa lagar genom egna regler.

Försäkringskassans nyordning har fått till följd att läkarna saknar möjlighet att fylla i det som krävs i intygen och att Försäkringskassan underkänner läkarnas bedömningar av patientens arbetsoförmåga. Allt detta är något helt annat än att en myndighet avgör vilken information denna behövs för att närmare utreda förutsättningarna för en viss förmån.

Jag anser att socialministern inte har tagit sitt uppdrag på allvar när ministern hänvisar till att det inte är möjligt för ministern att ha synpunkter på hur en myndighet tillämpar lagen. En socialminister måste naturligtvis kunna ha en åsikt om hur rätten till sjukpenning bör se ut. Tycker socialministern till exempel att det är rimligt att en person med svår depression, som enligt Socialstyrelsen är en allvarlig sjukdom, har mycket svårt att få sjukpenning efter dag 180 med hänvisning till Försäkringskassans egenhändigt uppfunna krav på så kallade objektiva undersökningsfynd? Inte kan det vara ministerns mening att människor med diagnoser, där sådana undersökningsfynd saknas, inte ska ha rätt till sjukpenning?

Det är nu upp till bevis för socialministern då departementet snart ska utfärda utredningsdirektiven till den utredning som ska se över arbetsmarknadsprövning inom sjukförsäkringen. Här krävs tydliga och skarpa utredningsdirektiv för att säkerställa att samhället verkligen ska vara som starkast när människor är som svagast.

Det jag ställer mig undrande inför är dock om socialministern verkligen har förstått vilka brister som dagens sjukförsäkring har.

Anf. 10 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru talman! Tack, Rossana Dinamarca, för den här interpellationen!

Jag måste ändå säga att jag blir lite häpen. Rossana Dinamarca har suttit väldigt länge i Sveriges riksdag och torde ha en god bild av hur myndighetsstyrning fungerar.

Varken regeringsformen eller jag, för den delen, tycker att ministerstyre är ett bra sätt att bedriva verksamhet på. En regering kan inte heller säga till en myndighet att bryta mot lagen. Detta vet Rossana Dinamarca.

Rossana Dinamarca vet också att vi under den här mandatperioden har vidtagit över 50 olika åtgärder för att skapa en trygg och välfungerande sjukförsäkring. Många av de åtgärder som har vidtagits har också diskuterats med Vänsterpartiet.

Vi har vidtagit flertalet åtgärder för att förebygga att människor blir sjuka. Vi har vidtagit flertalet åtgärder för att se till att människor tidigt vid ett sjukfall ska få stöd och hjälp för att komma tillbaka till arbete igen. Vi har vidtagit flertalet olika åtgärder för att öka kvaliteten och skapa en mer rättssäker prövning i försäkringen. Människor ska få sin arbetsförmåga prövad och inte bara trilla igenom försäkringen in i en lång sjukskrivning. Vi har tagit bort stupstocken eller den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen.

Så sent som för några veckor sedan presenterade jag en räkna med åtgärder för att ytterligare stärka tryggheten för individen i sjukförsäkringen. Detta vet Rossana Dinamarca.

Vi tillsätter till exempel en nationell samordnare som ska ta ett helhetsgrepp om sjukförsäkringen för att stötta individen. Nyligen beslutade vi om två regeringsuppdrag när det gäller samarbetet mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården och för att ytterligare stärka Försäkringskassans arbete med att samordna olika aktörer inom sjukskrivningen.

Vi har lämnat ett nolltoleransuppdrag för att människor inte ska falla mellan stolarna. Vi kommer att tillsätta en utredning som ska se över normalt förekommande arbete och särskilda skäl. Det är åtgärder som en minister kan vidta för att öka tryggheten i sjukförsäkringen.

Det som Rossana Dinamarca nu pratar om är något helt annat som inte det minsta kommer att gynna de som är sjukskrivna. Jag tror också att den här diskussionen måste få lite proportioner, Rossana Dinamarca. Människor ska inte behöva hamna i kläm eller falla mellan genom stolarna. Människor ska få hjälp att komma tillbaka till hälsa och arbete igen. Det är där som vi ska ha fokuset.

Försäkringskassan handlägger årligen 600 000 ärenden. I 10 procent av dessa ärenden begär man komplettering när det gäller läkarintygen – detta för att kunna göra en sjyst bedömning av rätten till försäkring för den enskilde. Det här är inget nytt system. Det systemet har vi haft under väldigt lång tid i Sverige, och det har en stark uppbackning också från arbetsmarknadens parter.

I dag är det några procent som får avslag på sin sjukpenning. För dem ska naturligtvis tryggheten öka så att de känner att de förstår dessa beslut och så att det är rättssäkert. För att åstadkomma det har vi system med domstolar, med justitieombudsman och med andra.

Anf. 11 ROSSANA DINAMARCA (V):

Fru talman! Flera av de förslag i raden av förslag som ministern lyfter fram tycker jag är bra. Vänsterpartiet var också med om att avskaffa stupstocken.

Det är inte ministerstyre som jag efterfrågar. Men Försäkringskassan följer inte lagen utan man gör sina egna bedömningar av rätten till sjukpenning. Man har upprättat egna regelsystem utan att ha befogenheter för det. Det är detta som jag vill att socialminister Annika Strandhäll ska agera emot. Det är inte ministerstyre.

Jag tycker att det är fullt rimligt att de människor som drabbas av avslag förtjänar transparens och rättssäkerhet. I lagen står det att sjukdom ska styrkas med läkarintyg. Men i övrigt står det ingenting annat. Trots det avslås ansökningar där intygen inte är utformade enligt Försäkringskassans interna regler. I alldeles för många fall visar Försäkringskassans bedömningar av de sjukas arbetsförmåga dessutom att de saknar förankring i verkligheten.

Regeringen kan och bör sätta ned foten och tydliggöra att sjukförsäkringen är en försäkring och att läkarintyget endast behöver styrka arbetsförmåga, ingenting annat.

De avslag som ges i dag är inte rimliga. Låt mig ta några exempel på Försäkringskassans tillämpning av begreppet ”normalt förekommande arbete”!

En 57-årig kvinna som är undersköterska använder rollator och rullstol, har svår vilovärk och stelopererad hand och är väldigt handikappad. Efter 180 dagar jämförs hon mot normalt förekommande arbete. Försäkringskassan skriver: Försäkringskassans uppfattning är att du trots dina olika besvär kan klara ett för dig lämpligt lättare icke koncentrationskrävande arbete där du har möjlighet att sitta ned i ditt arbete och där din fotled inte utsätts för belastning. Exakt vilken typ av arbete som Försäkringskassan avser konkretiseras inte.

En annan kvinna, 47 år gammal och regionchef, har utmattningssyndrom, bedömd mot ordinarie arbete av husläkare och specialist i psykiatri. Försäkringskassan bedömer att det inte framgår några objektiva undersökningsfynd eller begränsningar som bekräftar en uttalad psykisk nedläggning och talar för att hon inte skulle kunna utföra sina arbetsuppgifter som regionchef. Sjukpenning nekats för hela sjukperioden på drygt fem månader. Handläggaren underkänner läkarens bedömning.

Det här är hårresande. Detta innebär att det är extremt svårt att få sjukpenning om man lider av psykisk ohälsa. Läkare kan inte vara hemma hos en och mäta hur dåligt man sover, hur mycket man gråter, hur ofta man känner tryck över bröstet eller hur ofta man ligger på golvet och känner panik, vilket är innebörden av ”objektiva undersökningsfynd”.

Är det något som saknar rim och reson är det att handläggare på Försäkringskassan kan ogiltigförklara en eller ibland flera läkares bedömningar. Det här är konsekvensen av att regeringen sätter mål om sänkt sjukpenningstal utan att förändra lagstiftningen. Regeringen skulle kunna sätta upp ett annat mål, till exempel att de som bedöms sjuka av en läkare ska ha rätt till sjukpenning.

Anf. 12 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru talman! Den här regeringen vill skapa en trygghet för människor, både genom sjukförsäkringen och genom att man om man blir sjuk ska få rätt stöd för att komma tillbaka igen till hälsa och arbete. Har du någon annan bild av vad vi har försökt genomföra, Rossana Dinamarca? Vi har vidtagit över 50 åtgärder under den här mandatperioden för att åstadkomma detta.

När jag hör dig läsa upp dessa exempel, Rossana Dinamarca, håller jag med dig. Håret reser sig på mitt huvud. Jag beskrev också i mitt svar till dig att jag har fått berättelser om fall där jag inte alltid känner att individen

fått det stöd som man behöver för att kunna känna sig trygg och ta sig tillbaka till hälsa och arbete igen.

Men, Rossana Dinamarca, det är ju inte så att jag ska sitta på Socialdepartementet och tycka till i magen om huruvida Försäkringskassan följer lagstiftningen eller inte. Då vore det fråga om ministerstyre. Vi har i Sverige en ordning för att göra de prövningarna. Denna ordning innebär att man får sin rätt till sjukpenning prövad av domstol. Menar Rossana Dinamarca att det är socialministern som ska sitta på departementet och känna i magen i stället? Försäkringskassans handläggning kan för den delen också bli föremål för granskningar av Justitieombudsmannen. Vi har modeller för hur vi ska hantera detta. Med utgångspunkt från sådana domar ska Försäkringskassan tillämpa lagen, precis som andra myndigheter som har motsvarande ansvar.

Jag ska inte stå och läsa upp hela det papper jag har här, men det handlar om den lagstiftning, de förordningar – som regeringen har beslutat om – och de föreskrifter som Försäkringskassan lutar sig mot för att göra bedömningar av arbetsförmågan. Vi får ha lite ordning och reda i debatten. Det måste vara rim och reson, Rossana Dinamarca.

Jag är den första att känna att man ska vidta åtgärder när människor kommer i kläm. Det har också regeringen gjort. Vi håller just nu på att tillsätta en utredning som ska titta på begreppen ”normalt förekommande arbete” och ”särskilda skäl” för att se om vi behöver göra lagstiftningsförändringar. Men från regeringens sida väntar vi inte på den utredningen, utan vi presenterade för mindre än en månad sedan en räkna andra åtgärder från hela regeringens verktygslåda. Redan nu ökar vi tryggheten för den enskilde genom regeringsuppdrag, genom förändringar i regleringsbrev och genom att vi tillsätter en nationell samordnare för sjukförsäkringen.

Försäkringskassan har utöver bestämmelserna i socialförsäkringsbalansen också att förhålla sig till handläggningsbestämmelser på förordningsnivå beslutade av regeringen samt föreskrifter beslutade av myndigheten. Är det så att Försäkringskassan inte följer lagstiftningen ska det bedömas av domstol, Rossana Dinamarca, inte av socialministern på Socialdepartementet.

Anf. 13 ROSSANA DINAMARCA (V):

Fru talman! Sedan regeringen gav uppdraget till Försäkringskassan om sänkt sjukpenningstal har avslagen ökat markant, men inte för att människor har blivit friskare. Nivån på avslagen är faktiskt högre nu än under borgarnas tid vid makten. Det borde ändå säga någonting.

Återigen: Det står i lagen att sjukdom ska styrkas med läkarintyg. I övrigt står det ingenting om utformningen. Men Försäkringskassan följer inte lagen när den gör sina bedömningar av rätten till sjukpenning. Myndigheten har skapat ett eget regelsystem utan att ha befogenheter för det. Man har grundat det på en utredning som kunde ha varit grund för en lagändring. Den lagändringen skedde aldrig, men man har använt utredningen som grund för sina interna regler. Det gör att det blir rättsosäkert, och det är inte transparent. Den som är sjuk bör veta vad som gäller. Handläggare ska inte kunna överpröva läkares bedömningar. Det är läkarna som har kompetensen, inte handläggarna på Försäkringskassan.

Prot. 2017/18:74

16 februari

Svar på
interpellationer

Jag känner inte att jag har fått svar på min fråga. Även om Annika Strandhäll inte verkar så pigg på att svara ställer jag den igen: Tycker Annika Strandhäll att det är rimligt eller inte att Försäkringskassan sätter upp interna regelsystem? Om inte, vad tänker hon göra för att stoppa detta?

Anf. 14 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru talman! Jag tycker att det är anmärkningsvärt att en ledamot av Sveriges riksdag, den lagstiftande församlingen i det här landet, står i kamraren och egentligen utan något som helst stöd – hon lutar sig mot ett antal artiklar – på ett mycket generaliserande sätt och utan några som helst nyanser talar om för socialministern att Försäkringskassan inte följer lagen och att ministern borde sitta på departementet och styra Försäkringskassan genom ministerstyret, vilket inte är tillåtet enligt regeringsformen.

Jag har under den här debatten vid ett flertal tillfällen svarat Rossana Dinamarca hur Försäkringskassan styrs och vad Försäkringskassan lutar sina bedömningar mot. Utöver socialförsäkringsbalken gäller förordningar beslutade av regeringen. Precis som alla andra myndigheter har Försäkringskassan dessutom regelverk som man beslutar om på myndigheten för att kunna tillämpa lagen på det sätt som avses. Om myndigheten inte gör detta är det inte Rossana Dinamarca eller jag som ska ta upp det i riksdagen på det här sättet, utan det ska prövas av domstol. Det är en grundläggande rättsprincip i det här landet.

Sedan ska människor ha en trygg sjukförsäkring. Det är jag beredd att göra vad som helst för att uppnå, och jag ska använda de medel som står mig till buds för att åstadkomma detta. Jag har under den här interpellationsdebatten berättat för dig hur jag avser att göra. Människor ska kunna känna sig trygga. Jag kommer att arbeta vidare för det. Men den här debatten är inte värdig.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2017/18:350 om styrelsearvoden

Anf. 15 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jörgen Warborn har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att komma till rätta med skattelagstiftningen, så att professionella styrelseledamöter kan fakturera sina arvoden.

Enligt aktiebolagslagen kan uppdrag som styrelseledamot bara innehas av en fysisk person. På grund av detta har styrelseuppdrag i praxis ansetts vara sådana personliga uppdrag som i normalfallet ska beskattas som inkomst av tjänst.

I det avgörande som Jörgen Warborn hänvisar till fastställde Högsta förvaltningsdomstolen att rättsläget avseende hur styrelsearvoden ska beskattas inte har ändrats efter den lagändring som gjordes i inkomstskattelagen 2009. Styrelsearvoden ska normalt beskattas som inkomst av tjänst.

Skattesystemet ska vara legitimt och rättvist, vilket innebär att medborgare och företag ska ha ett högt förtroende för systemet och att skatterna tas ut på ett rättssäkert sätt. Internationella undersökningar visar att

företagen i Sverige har mycket goda förutsättningar i förhållande till omvärlden.

Jag kommer att följa utvecklingen i näringslivet för att se vilka eventuella konsekvenser som följer av domen.

Anf. 16 JÖRGEN WARBORN (M):

Fru talman! Tack, finansministern, för svaret! Anledningen till att jag har framställt denna interpellation är att Högsta förvaltningsdomstolen i somras kom med en dom som ändrade förutsättningarna för de professionella styrelseledamöterna. Fram till dess hade Skatteverket tolkat det som att man kunde fakturera i bolag, men efter detta stod det klart att man skulle ta upp det som inkomst av tjänst. Därmed uppstår ju en högre beskattning för de företag det gäller, liksom en del andra negativa konsekvenser.

Jag tar upp detta inte främst för de professionella styrelseledamöternas skull och kanske inte heller för de ägarledda små- och medelstora företagens skull utan för att jag vill hävda att detta långsiktigt skulle kunna påverka Sveriges tillväxt och möjligheten att skapa jobb här i Sverige.

Ägarledda bolag och familjeföretag väljer i vissa lägen att ta in extern kompetens i sin styrelse. När man gör det får man just den specifika kompetens som kanske behövs för att bolaget ska växa kraftigare än tidigare. Enligt de företagare jag har talat med är det kanske i det läget man får ännu mer ordning och reda på det strategiska och långsiktiga arbetet. Man börjar jobba mer ordentligt med affärsplaner och annat som man kan tänkas behöva för att få ordning och reda på sitt bolag. En professionell styrelseledamot kan hjälpa det enskilda företaget att växa och därmed att anställa fler. På aggregerad nivå hjälper detta också Sverige att växa och att skapa arbetstillfällen.

Tyvärr pekar domen från Högsta förvaltningsdomstolen mot en framtid där vi kan komma att få färre personer som vill ingå som professionella styrelseledamöter. Det kommer att bli dyrare för företagen att ta in dessa styrelseledamöter. Det finns exempel på att man kanske börjar jobba med så kallade advisory boards i stället för en vanlig styrelse. Det påverkar naturligtvis först och främst det personliga ansvaret, som ju finns i en styrelse men inte i en advisory board.

I en advisory board finns det heller inga fackliga representanter. Det vill säga att besluten i praktiken tas där de fackliga representanterna inte sitter med.

Jag hyser en del farhågor när det gäller den här domen. Tyvärr hör jag på finansministerns svar att hon är ganska passiv. Hon ”kommer att följa utvecklingen”, säger hon. Jag hade väl önskat att hon skulle förhålla sig mer aktiv mot bakgrund av att det finns vissa utmaningar och problem med domen.

Jag skulle ändå vilja fråga finansministern: Delar finansministern min beskrivning av att en kompetent styrelse långsiktigt kan bidra till tillväxt och arbetstillfällen i Sverige?

Anf. 17 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Näringslivet, välfungerande bolag och därmed också välfungerande styrelser är naturligtvis centralt för svensk ekonomi. Vi har ett väldigt starkt näringsliv i Sverige som ligger i framkant när det gäller teknisk utveckling och innovation och bidrar på så sätt också till att stärka

Prot. 2017/18:74

16 februari

Svar på

interpellationer

Sveriges konkurrenskraft liksom till att skapa jobb, sysselsättning, tillväxt och därmed också skatteintäkter så att vi kan finansiera välfärden.

Det finns naturligtvis många olika faktorer som är viktiga för möjligheten att driva företag och näringsverksamhet i Sverige – att vi har välfungerande grundläggande institutioner, att det finns fungerande infrastruktur och att det finns kompetent arbetskraft, för att nämna några. Självklart är det också viktigt att det finns möjlighet att ha kompetenta styrelser i bolagen.

Det är viktigt att påpeka att regeringen inte har fattat något beslut i den här frågan. Lagstiftningen ligger där den ligger, och sedan har det handlat om vilken tolkning man gör av den. Det är heller inte någon nyordning i Sverige att styrelseledamöter får inkomstskatta för sina styrelsearvoden, utan det var en ordning som gällde sedan tidigare.

Jag är naturligtvis intresserad av att höra om Jörgen Warborn har några siffror som visar att det var svårare för företagen att rekrytera till styrelserna innan Skatteverket kom med det meddelande som innebar att man kunde fakturera arvoden i ett bolag i stället för att ta upp det som inkomst av tjänst. Men självklart följer regeringen utvecklingen noggrant. Om vi får tydliga bevis på att det blir svårt för företag att rekrytera personer till styrelsen får vi naturligtvis titta närmare på frågan.

Anf. 18 JÖRGEN WARBORN (M):

Fru talman! Jag är glad över att finansministern delar min åsikt att professionella styrelser är viktiga för svenska ägarledda bolag och för tillväxt och jobbskapande i Sverige.

Finansministern säger vidare att regeringen inte har fattat något beslut i det här fallet. Det är riktigt. Det är ju inte regeringens beslutsfattande som har lett oss in i den situation vi befinner oss i. Snarare är det domen som har gjort att man kommer att tolka skattesituationen annorlunda för de professionella styrelseledamöterna. Då är det snarast avsaknaden av beslut från regeringen som är problemet.

Finansministern frågar mig om det redan har blivit några negativa konsekvenser. I riksdagens skatteutskott hade vi representanter från Styrelseakademien och Ersättningsakademien hos oss för en diskussion om detta. Jag har framför mig en promemoria som lämnades över vid det tillfället. Den heter *Konsekvenser av HFD:s dom kring beskattning av styrelsearvoden*.

I promemorian skriver man att ”ett flertal negativa konsekvenser har redan observerats”. Bland annat nämner man att flera professionellt arbetande ledamöter har meddelat att de inte är tillgängliga för omval som ett resultat av detta. Detta är allvarligt eftersom en stor andel av styrelseproffsen är kvinnor, vilket i sin tur har varit en huvudförklaring till att könsbalansen i styrelser i Sverige har förbättrats.

Vidare säger man att i onoterade bolag har den brittiska advisory board-funktionen blivit vanligare. Den är tänkt att stötta den ordinarie styrelsen, som då fortfarande besitter ansvaret i styrelseuppdraget. Som ledamot i en advisory board kan personen fakturera sina tjänster som konsult. Detta är ett problem som redan har uppstått.

I syfte att kompensera för de negativa skattekonsekvenserna kommer förväntningar om högre arvoden. Det finns flera hinder för detta. Det främsta är att de oberoende ledamöterna är styrelseproffs. En arvodeshöjning i syfte att neutralisera domens negativa inverkan skulle ju medföra högre arvoden även för övriga styrelseledamöter. Det är naturligtvis problematiskt för ägarledda mindre bolag att de skulle få högre kostnader för styrelsen, som är så viktig för tillväxten och för jobbskapandet.

Slutligen menar man att dessa styrelseledamöter, utan tillgång till ett aktiebolag som de kan fakturera från, får mycket svårare att säkra sin egen anställningstrygghet, det vill säga teckna pensions- och sjukförsäkringar och göra rimliga avdrag för kostnader för kontorslokaler, telefoner, datorer och löpande kompetensutveckling.

Svaret frågan är alltså: Ja, det har redan observerats en del negativa konsekvenser. Därför skulle jag vilja ställa en fråga till finansministern. Hon säger att hon följer utvecklingen och att hon ännu inte har tagit några beslut. Men vad kommer att få finansministern att agera?

Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag tror att det är viktigt att vi följer utvecklingen noggrant under en period. Det är klart att det kan ske förändringar när ett sådant här domslut har kommit. Men min bild är att det gick att rekrytera kompetenta personer till bolagsstyrelser också innan Skatteverket kom med det meddelande som gjorde att man kunde ta ut detta i sitt bolag. Min bild är att det gick väldigt bra för svenskt näringsliv också före 2008. Det fanns många nystartade företag, och vi hade ett väl utvecklat och blomstrande näringsliv även på den tiden. Detta gör att det inte är omöjligt att se framför sig att det också 2018 kommer att vara möjligt att ha ett blomstrande näringsliv med samma beskattningsregler som gällde 2008.

Det är korrekt att det har blivit en lite högre andel kvinnliga styrelseledamöter. Det är dock ingen stor dramatik i de siffrorna. Jag tror att det har ökat en procentenhet det senaste året, till exempel. Jag ser naturligtvis gärna att det är många fler kvinnliga styrelseledamöter. Vi har ett konkret förslag just kring det, nämligen att man ska kvotera i bolagsstyrelser. Om Jörgen Warborn är mycket intresserad av att det ska vara många kvinnor i bolagsstyrelserna är han hjärtligt välkommen att stödja regeringens förslag.

Anf. 20 JÖRGEN WARBORN (M):

Fru talman! Jag lyfte detta som en del i en oro som finns när det gäller företagsklimatet i Sverige. Det är faktiskt på bottenivå just nu. Det är mycket anmärkningsvärt eftersom företagen i Sverige går väldigt bra. Detta drivs av en internationell högkonjunktur. Det finns alltså en stor efterfrågan på produkter och tjänster från svenska storföretag. Det i sin tur gör att de företagen efterfrågar produkter och tjänster från underleverantörer, som i sin tur efterfrågar produkter och tjänster från andra underleverantörer.

Den högkonjunktur som vi ser drivs utifrån en internationell ekonomi. Det finns mycket glädjande runt det. Problemet är att vi, trots detta, har ett bottenrekord när det gäller företagsklimatet i Sverige. Så är det trots att det går bra i konjunkturen och för företag.

Svenskt Näringsliv mäter detta på nationell nivå. De mäter företagsklimatet. Inte sedan de började mätningarna har vi haft ett sämre företagsklimat. Jag riktar mig mot regeringen och säger att man driver en direkt företagarfientlig politik. Detta är ett litet exempel där regeringen borde vara mer aktiv. Man pratar om att man driver en aktiv näringspolitik, men jag hävdar att man inte gör det. Här svarar finansministern själv att man ska avvakta och följa utvecklingen.

Det gör man inte på andra områden. På andra områden beskattar man sönder företag, skulle jag vilja hävda. Det har varit hot om entreprenörs-skatt. Det är flygskatt. Det är kemikalieskatt. Det är höjd brytpunkt. Det är försämrade RUT-avdrag. Och nu är det hot om exitskatt. Det finns alltså en hel radda hot mot företagsamheten.

Jag tror heller inte att kvotering i bolagsstyrelser är rätt väg att gå. Det är de som äger bolagen som ska bestämma vilka som ska sitta i deras styrelser. Men det finns många kompetenta kvinnor som kan ta den rollen.

Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Näringslivsklimatet är på en bottennivå, säger Jörgen Warborn. Låt mig läsa lite statistik!

I World Economic Forums mätning av konkurrenskraft i olika länder kommer Sverige på plats 7 av 140. Bloomberg mäter innovationskraft. Där kommer Sverige på plats 2 bland alla världens länder. Forbes mäter näringslivsklimatet. Där har Sverige en förstaplacering bland 139 länder. Institute for Management Development mäter näringslivsklimatet. Sverige kommer där på plats 5 bland 61 länder. Världsbanken mäter näringslivsklimatet. Sverige kommer där på plats 10 bland 190 länder.

Det är svårt att se att det är en bottennivå i fråga om näringslivsklimat. Jag kan för övrigt påpeka att vi i World Economic Forums konkurrenskraftsindex har flyttats upp jämfört med hur det var på den tid som Moderaterna styrde landet. Inte minst när det gäller ekonomisk politik och offentliga finanser har vi stigit 30 placeringar jämfört med när Moderaterna styrde Finansdepartementet.

Detta beror naturligtvis på att denna regering har jobbat aktivt med att stärka Sveriges konkurrenskraft genom att gå från en ineffektiv skattesänkarpolitik till att investera i det samhälle som skapar långsiktig konkurrenskraft och långsiktig tillväxt. Sverige behöver nämligen en starkare stat, inte en stat som försvagas av Moderaternas ofinansierade skattesänkningar och privatiseringar.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2017/18:355 om svensk konkurrenskraft

Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte har frågat mig vilka åtgärder regeringen har vidtagit under mandatperioden för att förbättra konkurrenskraften och skattevillkoren för svenskt näringsliv, om regeringens förslag för framtiden på hur konkurrenskraften och skattevillkoren för svenskt näringsliv

kan bli mer förmånliga samt om jag anser att skattevillkoren för svenskt näringsliv påverkar svensk konkurrenskraft.

Grundläggande för näringslivet är att vi har funktionella institutioner, en välutbildad arbetskraft, en väl fungerande infrastruktur och ordning och reda i statsfinanserna. Regeringens politik under mandatperioden har stärkt de offentliga finanserna och samtidigt bidragit till en kraftig ekonomisk tillväxt, snabbt stigande sysselsättning och fallande arbetslöshet.

Regeringens mål för näringspolitiken är att stärka konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Konkurrenskraften stärks genom insatser så att svenska företag ges goda förutsättningar att utveckla sin kompetens, effektivitet och innovationsförmåga.

Sedan regeringen tillträdde har en rad näringspolitiska reformer genomförts för att stärka den svenska konkurrenskraften. Jag kan nämna några exempel. Regeringen fattade 2016 beslut om strategin Smart industri. Till denna kopplades en handlingsplan med 45 konkreta åtgärder, varav de flesta nu har genomförts. Regeringen har också beslutat om det så kallade Industrikivet, som är ett långsiktigt stöd för processindustrins teknikutveckling. Härutöver gör regeringen även en miljardsatsning på elektrifiering av fordonsparken. Regeringen har även infört ett system för tonnagebeskattning för att stärka den svenska rederinäringens konkurrensvillkor i förhållande till omvärlden.

Flera av regeringens insatser riktar sig till små och medelstora företag. Det handlar bland annat om lättnader i beskattningen av personaloptioner för att underlätta för små och nystartade företag att rekrytera och behålla nyckelpersoner samt om införandet och utvidgningen av växa-stödet, som syftar till att få fler företag att våga ta steget att anställa sin första medarbetare. Regeringen har utvidgat RUT-avdraget till att gälla vissa trädgårdstjänster, flyttjänster, it-tjänster samt reparation och underhåll av vitvaror. Dessutom har regeringen infört en omsättningsgräns för moms.

Regeringen har vidare aviserat förändringar av företagsbeskattningen som ska förbättra neutraliteten mellan finansiering med eget och lånat kapital och motverka skatteplanering med ränteavdrag.

Enligt internationella översikter kring företags- och innovationsklimat – exempelvis Forbes, Bloomberg och World Economic Forum – placerar sig Sverige väl. Det indikerar att företag i Sverige generellt sett har goda ramvillkor att verka inom. Regeringen avser dock att fortsätta arbetet med att ytterligare förbättra dessa villkor.

Anf. 23 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! På andra sidan Atlanten har vi en amerikansk president som stup i ett gör utspel där han försöker ta åt sig äran för att det går så bra för amerikansk ekonomi, detta trots att hans politik knappt har trätt i kraft. Han rider alltså på en stor högkonjunktur och försöker att ta åt sig äran för den starka globala högkonjunktur som nu råder.

Det visar sig att vi har en finansminister i Sverige som inte är så mycket bättre utan tar åt sig äran för att vi har en historiskt stark global högkonjunktur som kommer som en effekt av en mycket stark global lågkonjunktur i form av finanskris och statsskuldskris.

Det här försöker Magdalena Andersson nu att kapitalisera på för att sända ut bilden av att hon är en duktig och duglig finansminister. I själva verket har hon tur och fick möjligheten att ta över och styra Sverige efter

att man gjort omfattande viktiga reformer för att strukturellt förbättra Sveriges ekonomi under Alliansens tid.

Det är ganska tydligt att det är på det här sättet, och jag vill ge ett par exempel för att tydliggöra det.

För några veckor sedan hade vi ett seminarium i skatteutskottet, där Magdalena Anderssons högra hand Leif Jakobsson fick frågan hur regeringen arbetar för att stärka Sveriges konkurrenskraft. Han var fullständigt svarslös. Det enda svaret han gav var att man ska se till att det är ordning och reda i världen. Han hade alltså inga egna förslag på hur man ska stärka svensk konkurrenskraft.

Efter att Leif Jakobsson stått svarslös inför riksdagens skatteutskott har Magdalena Andersson grävt fram lite exempel på att man trots allt har gjort någonting för att stärka svensk konkurrenskraft. Jag tycker att den uppräknade vi precis fick höra från finansministern är intressant, för det är egentligen två olika typer av förslag som hon redogör för här.

Hon nämner förslag som ingen någonsin har hört talas om, som smart industri. Jag googlade ”smart industri”. Inte ens Socialdemokraternas egen hemsida tar upp smart industri som någon stor satsning för att förbättra svensk konkurrenskraft. Så bra var tydligen det: Inte ens Socialdemokraternas egen kampanjorganisation väljer att lyfta fram det här som någon större insats för att stärka svensk konkurrenskraft.

Är det någon i den allmänna debatten som nämner smart industri och tycker att det är någonting som kommer att stärka Sverige? Jag har aldrig hört talas om det tidigare, åtminstone inte i den allmänna debatten.

Det absolut roligaste och mest ironiska är dock att resten av de förslag som finansministern står och räknar upp här är skattesänkningar. Vi har en finansminister som mer än någon finansminister i modern tid har beklagat sig över hur fruktansvärda och hemska Alliansens skattesänkningar var. När hon så får frågan vad hon själv gör för att förstärka svensk konkurrenskraft så att Sveriges företag kan stärkas och ge tillväxt, vilket är en förutsättning för välfärd, ja, då räknar hon upp lite skattesänkningar. Då helt plötsligt är skattesänkningar bra för konkurrenskraften!

Det roliga är att de skattesänkningar som hon här framhåller som positiva för att stärka svensk konkurrenskraft är minimala skattesänkningar. De är bra! Jag stöder dem; allt som regeringen gör är inte dåligt. Men dessa skattesänkningar är minimala, samtidigt som ni gör massiva skattehöjningar.

Det är lite som om Magdalena Andersson skulle gå till sina barn och ta ifrån dem julklapparna de fick i julen och sedan säga att nu är det påsk, så nu får ni lite godis. Hon tar mycket med den ena handen och ger tillbaka lite med den andra, och så försöker hon påskina att hon är så duktig.

Det här går inte ihop. Det är ologiskt, och det kommer att innebära att Sveriges konkurrenskraft försämras.

Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag kan notera att utländska bedömare gör en annan bedömning av regeringens politik när det gäller att stärka konkurrenskraften. World Economic Forum menar till exempel att Sveriges konkurrenskraft har stärkts under den här regeringen jämfört med när Fredrik Schultes moderater satt i regeringsställning.

Det handlar inte om den globala konjunkturen, utan det handlar naturligtvis om att regeringens politik ser helt annorlunda ut. Inte minst offentliga finanser och makroekonomisk stabilitet, som är mitt ansvar, är två av de områden där Sverige verkligen har stärkt sin ställning.

Man kan inte prata generellt om skatter på det sätt som Fredrik Schulte och Moderaterna – som ju enligt ett citat från moderater har skattesänkningar i sitt DNA – gärna gör. Vi socialdemokrater har en mer pragmatisk inställning till skatter och ser att vi behöver ha ett skatteuttag för att kunna finansiera välfärden, något som också är viktigt för näringslivet.

Detta innebär inte att vi aldrig tycker att man kan sänka någon skatt. Vi ser att man ska kunna sänka strategiska skatter för att stimulera näringslivet. Men stora, generella skattesänkningar som antingen leder till underskott i de offentliga finanserna eller nedskärningar i sådant som är viktigt för näringslivet är ju inte någonting som gagnar näringslivet långsiktigt.

Där behöver vi i stället ha pengar för att kunna utbilda arbetskraft och ha förskolor och skolor som fungerar så att barn får med sig det de behöver för att kunna vara produktiva i arbetslivet. Vi behöver även satsa på vidareutbildning genom hela livet och högre utbildning, liksom fungerande sjukvård och äldreomsorg, som även det är viktigt för arbetskraftsutbudet. Vi behöver också resurser för infrastruktur och annat.

Därför finns det inte heller, på det sätt som moderater gärna tror, något direkt samband mellan skattenivåer, tillväxt och sysselsättning i ett land. Det handlar om att ta ut skatter på ett begåvat sätt och använda pengarna på ett begåvat sätt. Summan blir ökad tillväxt och stärkt sysselsättning, vilket är precis vad vi ser att Socialdemokraternas politik har levererat i Sverige. Det tycks även uppskattas av bland annat World Economic Forum.

Anf. 25 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Hur lång tid kan man räkna med att det tar innan ens ekonomiska politik får effekt? En sådan debatt hade Anders Borg och Magdalena Anderssons företrädare Thomas Östros under den förra mandatperioden. Man var ganska överens om att det tar två tre eller kanske fyra år innan man på allvar kan börja se de strukturella, långsiktiga effekterna av sin politik.

Den här regeringen har egentligen bara suttit i tre år, för de fick inte igenom sin budget det första året. Tack vare att vi fick igenom en alliansbudget stärktes de offentliga finanserna påtagligt det första året.

Det handlar framför allt om det, även om finansministern ska ha heder av att inte fullständigt ha slösat bort högkonjunkturen och de överskott som staten har visat upp. Vi ska senare i en annan debatt diskutera i vilken utsträckning finansministern borde ha sparat mer.

Det här handlar väldigt mycket om att vi är inne i en högkonjunktur och att vi därför kan uppvisa bättre resultat när det gäller makroekonomisk stabilitet. Vi hade tidigare en situation med en historisk lågkonjunktur med finanskris och statsskuldskris som gjorde att ett litet exportberoende land som Sverige var tvunget att genomföra stora stimulanser. Detta var Socialdemokraterna med på då. Nu är vi i en högkonjunktur, och den situationen kan förändras, men givet de många strukturella förändringar som genomfördes under Alliansens tid har Sveriges konkurrenskraft lyfts på sikt.

Den här regeringen har dock inte bidragit med en enda reform för att på något nämnvärt sätt stärka svensk konkurrenskraft, utan man tar den för given. Vi hörde i den föregående debatten med min kollega Jörgen Warborn hur man snarare har lagt fram en massa förslag som har inneburit kraftiga skatthöjningar fastän vetenskapen är mycket tydlig med att detta är den sämsta typen av skatthöjningar som man kan genomföra.

Det handlar om höjningar av inkomstskatter, vilket minskar människors benägenhet att söka arbete eller arbeta en extra timme. Man har också pålagt företag stora och omfattande skatthöjningar. Inte minst har man kommit med en massa förslag som man visserligen sedan har dragit tillbaka men som har skrämt upp näringslivet.

Det absolut värsta som ett land kan drabbas av är ekonomisk osäkerhet. Förslag som flygskatt, lastbilsskatt och exitskatt, liksom ett förslag om höjda resolutionsavgifter som faktiskt fick Nordea att flytta från Sverige, bidrar till att skapa ett klimat som gör att Sverige på sikt inte kommer att stärka sin konkurrenskraft.

Magdalena Andersson tar inte långsiktigt ansvar för Sverige, men tack vare att hon befinner sig i en högkonjunktur kan hon rida på den och precis som Trump försöka ta åt sig äran av att det på något sätt är hon som är orsaken till att det ser bra ut.

I själva verket vidtar finansministern åtgärder som sakta men säkert maler ned svensk konkurrenskraft och svensk förmåga att producera välstånd.

Konjunkturinstitutets och Finanspolitiska rådets med fleras bedömningar av effekten av Magdalena Anderssons politik, till exempel färre jobb, har gjort att Magdalena Andersson har slutat att redovisa sysselsättningseffekten av sin politik.

Anf. 26 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det faktum att Sverige stiger i internationella rankingar kan knappast ha med den globala högkonjunkturen att göra utan har rimligen någonting med regeringens politik att göra. De beräkningar vi har gjort visar regeringens samlade politik. Det är viktigt att titta på den samlade politiken. Man måste titta på både inkomster och utgifter. När vi gör våra beräkningar syns det att regeringens samlade politik har stärkt tillväxten och bidragit till en ökad tillväxt. Vidare framgår det att över hälften av sänkningen av arbetslösheten beror just på regeringens politik. Man måste titta på skatterna och vad pengarna används till.

Problemet med Moderaterna är att det blir enögt när man bara tittar på skattesänkningar och tror att de kommer att skapa stora förbättringar i samhället. Man ser inte att de stora skattesänkningarna leder till stora underskott och till att kvaliteten i välfärden och skolan inte upprätthålls, vilket är viktigt för den långsiktiga konkurrenskraften. Det var därför det var så viktigt att lägga om regeringens politik.

Fredrik Schulte pratar om att regeringen har infört stora skatthöjningar för näringslivet. Den största förändringen handlar om ungdomsarbetsgivaravgiften, som var en dyr och ineffektiv nedsättning. När vi tog över och kom i regeringsställning var ungdomsarbetslösheten så hög att Sverige fick krisstöd av EU. Det var resultatet av alliansregeringens politik. Moderaterna och många andra sa att om förändringen gjordes skulle tusentals ungdomar bli av med sina arbeten. Men nu ser vi resultatet av politiken.

I stället är ungdomsarbetslösheten den lägsta på 14 år. Vi har infört en 90-dagarsgaranti som innebär att ingen ung människa ska gå arbetslös mer än 90 dagar utan erbjudande om jobb, utbildning eller praktik. Den förändringen har blivit bra eftersom vi har använt pengarna till att stärka sådant som skapar jobb och tillväxt.

Därför är det viktigt att se på båda sidorna, både vad som tas ut i skatt och vad pengarna används till. Vi vet vad den moderata enögdheten leder till, nämligen stora skattesänkningar, sämre välfärd och stora underskott i de offentliga finanserna – tre gånger av tre möjliga.

Anf. 27 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Tre gånger av tre möjliga – Magdalena Andersson borde rimligen kunna sin historia. Hon vet att alliansregeringarna har hamnat i situationer av rekordartade lågkonjunkturer. Nu sitter den här finansministern på en rekordartad högkonjunktur och försöker ta åt sig äran för detta. Hon säger att Sverige stiger i rankingar, och hon hänvisar till att Sverige stiger tack vare stark makroekonomisk stabilitet. Detta beror på att Sverige är inne i en högkonjunktur. Tack vare ett finansiellt ramverk som säkerställer överskott har överskottet ökat och därmed den makroekonomiska stabiliteten. Tack vare en hög tillväxt finns en god sysselsättningsökning. Objektiva analyser av regeringens politik visar tvärtom vad finansministern säger att regeringens politik strukturellt leder till *färre* jobb.

Men det är sant att finansministern överstimulerar svensk ekonomi, inte sparar tillräckligt och inte tar hänsyn till att det råder minusränta och att det borde finnas riktigt goda möjligheter att tackla en kommande lågkonjunktur på ett sätt som vi antagligen kommer att behöva. Sannolikt kommer det att vara en moderat finansminister nästa mandatperiod, som ännu en gång kommer att behöva städa upp efter att en socialdemokratisk finansminister levit loppa på Finansdepartementet och inte tagit tillräckligt ansvar.

Men den här debatten handlar trots allt om att stärka svensk konkurrenskraft. Inget av de förslag vi har hört finansministern rabbla upp belägger på något sätt att man för en politik för att stärka svensk konkurrenskraft. Tvärtom höjer man skatterna, och sedan ger man tillbaka lite grann med små skattesänkningar. Det är Magdalena Anderssons enda argument för varför hon stärker svensk konkurrenskraft.

Anf. 28 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag tar det en gång till, Fredrik Schulte. Om Fredrik Schulte menar att det är den globala högkonjunkturen som gör att det går bra för Sverige och att vi stärker statsfinanserna enbart på grund av den kan jag säga att det är samma konjunktur i alla länder. Men när Sverige jämförs med andra länder framgår det att Sverige har stärkts rejält i internationella rankingar när det gäller makroekonomisk stabilitet och offentliga finanser.

Det faktum att Sverige stärkts jämfört med andra länder är svårt att förklara om Fredrik Schulte menar att allt beror på en global högkonjunktur. Där hänger Fredrik Schultes resonemang inte ihop.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2017/18:358 om skattedifferensen mellan löntagare och pensionärer

Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte har frågat mig varför jag inte har vidtagit fler åtgärder under den här mandatperioden för att avskaffa skattedifferensen mellan löntagare och pensionärer.

Vi var tydliga i valrörelsen 2014. Pension är uppskjuten lön och ska inte beskattas högre än arbetsinkomster. Mot bakgrund av det allvarliga läget i statsfinanserna med växande underskott var vårt löfte att under mandatperioden sluta klyftan för alla inkomster upp till 12 000 kronor i månaden. Knappt fyra år senare har vi överträffat det vallöftet.

Regeringen har under mandatperioden vidtagit ett flertal åtgärder för att sänka skatten för ålderspensionärer. När vår regering tillträdde 2014 hade vi redan i vår första budget en sänkning av pensionärsskatten. Den budgeten blev dock nedröstad i riksdagen av de borgerliga partierna tillsammans med Sverigedemokraterna. Därför var det först i budgeten för 2016 som en första sänkning av pensionärsskatten kunde genomföras. Pensionärsskatten kommer att avskaffas helt till 2020, och det kommer att ske stegvis. Från och med i år kommer den orättvisa skatteflyktan för de pensionärer över 65 år som har en inkomst på upp till 17 000 kronor i månaden helt att slutas – alltså 5 000 kronor mer än vad vi lovade i valrörelsen. Vi sänker också skatten för personer över 65 år med inkomster upp till knappt 35 000 kronor i månaden. Detta innebär att 1 ½ miljon personer över 65 år får sänkt skatt i år, vilket motsvarar 75 procent av de äldre.

Avslutningsvis kan jag konstatera att Fredrik Schultes interpellation framstår som något överraskande. Det är Moderaterna som med jobbskatteavdragen har skapat den skattedifferens mellan löntagare och pensionärer som vi nu gör allt för att avskaffa. Moderaterna har inte heller föreslagit mer omfattande åtgärder än vi utan har tvärtom kommit med förslag på ett sjätte jobbskatteavdrag, vilket ytterligare skulle öka skattedifferensen mellan löntagare och pensionärer.

Anf. 30 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! När den tidigare alliansregeringen kom till makten var vårt primära mål att se till att få Sverige i arbete. Det var en situation på arbetsmarknaden där utanförskapet hade vuxit sig starkt trots goda år – det var en tillväxt men inte en jobbtillväxt – och hundratusentals människor fastnade i förtidspension, a-kassa och sjukskrivning, trots att ingenting tydde på att svenskarnas hälsa försämrades.

Utgångspunkten för vår politik var att göra det mer lönsamt att arbeta, att sänka skatterna på inkomst och sänka bidragen så att gapet mellan att leva på bidrag och att arbeta skulle öka. På det sättet skulle människors incitament att ta sig in på arbetsmarknaden och arbeta stärkas. Ett steg i detta var jobbskatteavdraget, det vill säga att sänka skatten på arbetsinkomster.

Vi såg problemet med att pensionärer och de som inte arbetar inte får del av jobbskatteavdraget. Men vi var tydliga med att i takt med att fler människor kommer i arbete kommer vi successivt att få resurser att sänka skatten också för pensionärerna, vilket vi sedan gjorde i fem steg.

Socialdemokraterna var emot jobbskatteavdraget. De var emot det när vi gjorde det första jobbskatteavdraget. Sedan, ett år senare, var de för det. De var emot det andra jobbskatteavdraget. Sedan, ett år senare, var de för det. De var emot det tredje, det fjärde och det femte. När vi får en moderat finansminister nästa mandatperiod och genomför ett sjätte jobbskatteavdrag kommer Socialdemokraterna att vara emot det. Men sedan, året efter, kommer de att vara för det.

Det visade sig att den här strategin var framgångsrik. Trots att vi hade en historisk lågkonjunktur, finanskris och statsskuldskris – den värsta sedan andra världskriget, så gott som – hade Sverige en mycket stark sysselsättningsökning och ekonomiskt utrymme för att gå vidare med sänkta skatter för pensionärer. Vi gjorde det som sagt fem gånger, och vi gjorde det mer omfattande än vad den här regeringen nu har gjort.

Socialdemokraterna protesterade högljutt. De sade att det här är orättvist. Det är inte sjyst mot pensionärerna. Men det visade sig att under den här mandatperioden, när de hade chansen att sluta detta gap, var inte det så viktigt. De har inte sänkt skatten för pensionärer lika mycket som Alliansen gjorde.

Det var mycket viktigare för finansministern att höja bidragen – att höja bidragen för dem som inte arbetar och göra det mindre lönsamt att arbeta. Detta i en situation när vi har mycket omfattande invandring till Sverige, asylinvandring, där en stor andel kommer från länder med låg utbildningsgrad och har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Då gör Socialdemokraterna det mer lönsamt att gå på bidrag så att fler människor kommer att fastna i utanförskapsområden som Rinkeby, Tensta och Rosengård och vi får fler sociala problem i framtiden.

Det var det som Socialdemokraterna och Magdalena Andersson tyckte var viktigast – viktigare än att sänka skatten för pensionärer. Vi hade kunnat ta bort gapet mellan inkomst av tjänst och inkomst för ålderspensionärer. Men Socialdemokraterna tyckte att det var viktigare att höja bidragen för dem som inte jobbar.

Den här debatten visar mycket tydligt att vill man ha skattesänkningar för pensionärer är det Alliansen man ska rösta på, för Socialdemokraterna kommer alltid att prioritera bidrag framför skattesänkningar.

Anf. 31 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Nu är det ju så att den stora skattesänkning som Moderaterna föreslår inte riktas till pensionärer. Tvärtom vill Moderaterna öka skatteflyktan. Det är det som Fredrik Schulte sitter och röstar ja till i den här kammaren.

Det är lätt att få ett annat intryck när man lyssnar på Fredrik Schulte, men låt oss komma ihåg att Moderaterna införde den orättvisa skatteflyktan. Moderaterna har inga förslag om att minska den mer än regeringen gör och har inte någon gång under mandatperioden föreslagit större skattesänkningar för pensionärer än regeringen har infört. Tvärtom vill Moderaterna öka skatteflyktan.

Moderaterna tycker att det är rätt och riktigt att pensionärer ska betala högre skatt än löntagare vid samma inkomst. Det tycker vi socialdemokrater är fel. Här finns en stor ideologisk skillnad. Ska vi hedra de äldre, som har byggt upp det här landet som vi är så stolta över, eller ska vi straffbeskatta dem? Vi tycker att vi ska hedra de äldre. Det är därför vi tar bort

skatteklyftan helt, medan Moderaterna vill behålla den och vidga den med ett sjätte jobbskatteavdrag.

Däremot är det helt korrekt att det inte är det enda vi har gjort under mandatperioden. Vi har också sett till att öka jämlikheten i Sverige genom att bland annat höja barnbidragen, vilket var ett vallöfte som vi levererar på.

Det som skiljer oss från Fredrik Schulte, utöver att vi tycker att vi ska hedra våra äldre, är att vi också tar ansvar för statsfinanserna. Därför kan vi inte göra allt på en gång, utan de reformer som vi genomför är fullt finansierade. Det skiljer oss också från Moderaterna, som sänker skatten för lånade pengar varje gång de får chansen.

Anf. 32 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Vi tar det en gång till eftersom finansministern inte riktigt hängde med i resonemanget: Vi genomför skattesänkningar i form av jobbskatteavdrag så att det lönar sig mer att arbeta och fler människor som lever på bidrag kommer i arbete.

Vi har låg arbetslöshet i dag, ja, totalt sett. Men bland utrikes födda är den rekordhög – nästan 15 procent. Vi gör det mer lönsamt för människor att ta sig in på arbetsmarknaden och jobba, och när fler jobbar och bidrar och färre lever på bidrag får vi mer pengar. Då kan vi sänka skatten för pensionärer.

Ja, det skapas en orättvisa under en viss tidsperiod – en principiell orättvisa som i det långa loppet leder till att belöningen blir desto större. Det visar sig i en jämförelse mellan Alliansens regeringsperiod och den här regeringens period. Vi sänkte skatten för pensionärer mer under Alliansens tid. Vi tar det en gång till: Alliansen sänkte skatten för pensionärer mer än den här regeringen gör. Det beror på att vår strategi är smartare. Med jobbskatteavdrag lönar det sig att jobba. Fler kommer i arbete. Vi får resurser att sänka skatten för pensionärer. Den strategin är mer lönsam än den socialdemokratiska strategin.

Det visar sig också att den socialdemokratiska strategin egentligen inte är att nämnvärt prioritera skattesänkningar för pensionärer. Det är mycket viktigare för det socialdemokratiska bidragspartiet att höja bidragen. Det är det som alltid prioriteras i socialdemokratiska budgetar. Varje gång sossarna styr, varje gång en socialdemokratisk finansminister lägger fram en budget, vad är det man framför allt satsar på? Man vill ge bilden av att det är välfärdens kärna, men det är alltid bidragen. Det är alltid bidragen man vill höja.

Det blir också svaret när vi gör bokslut med den här regeringen och ska utvärdera vad det var Magdalena Andersson satsade på som finansminister – merparten var bidragen till att inte arbeta. Det leder till att vi får högre kostnader för utanförskap. I förlängningen kommer vi att behöva satsa mer pengar på polisen för att det är social oro i utanförskapsområden och prioritera att satsa pengar på socialförsäkringssystemen för att fler fastnar i dem.

Allt detta gör att det till slut blir sämre för pensionärerna. Men det är lätt för finansministern att säga att det är en principiell orättvisa i att ha en skattedifferens mellan att arbeta och att få inkomst via pension. Finansmi-

nistern vill hellre att pensionärerna är fattiga än att vi stärker svensk ekonomi och långsiktigt kan sänka skatten för dem, bara för att hon tycker att det är principiellt fel att ha jobbskatteavdrag.

Sedan ser vi återigen den stora ironin i att finansministern står här och argumenterar mot jobbskatteavdragen. Jag lovar, fru talman, att när vi genomför ett sjätte jobbskatteavdrag under nästa mandatperiod, när vi får en moderatledd regering, kommer Socialdemokraterna att protestera högljutt. Men sedan, året efter, kommer de att vara för dem. Det är ett stort hyckleri.

Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Man kanske ska vara lite försiktig med att säga ”stort hyckleri”. Låt mig ta som exempel att Fredrik Schulte stod i talarstolen och sa att det var förskräckligt att vi skulle höja arbetsgivaravgiften för ungdomar och att det skulle göra tusentals ungdomar arbetslösa. Men nu tycker också Moderaterna att det var fantastiskt bra gjort av regeringen, och de har inga förslag på att ändra det.

Fredrik Schulte säger att det var en strategi att först sänka skatten för de människor som jobbar. Då får man in jättemycket. Med fler som jobbar får man in en massa skattepengar, och sedan kan man sänka skatten för pensionärer.

Det skulle ha varit en fantastisk strategi – om den hade funkat. Men det är ju inte så, utan de skattesänkningar som Moderaterna gjorde för pensionärerna gjorde de på lånade pengar. Det var underskott i statsfinanserna. Också det femte jobbskatteavdraget som Moderaterna ville genomföra var på lånade pengar. Därför lämnade man efter sig det största underskottet sedan budgetsaneringen.

Vi socialdemokrater, däremot, ser till att ha pengar i näven när vi genomför denna typ av skattesänkningar. Det är därför vi kan genomföra fullt finansierade skattesänkningar för pensionärerna.

När det gäller idén att jobbskatteavdragen skulle vara självfinansierande, att om man gör ytterligare jobbskatteavdrag får man in så mycket större skatteintäkter att det blir en plusaffär för staten, är det en lång rad nationalekonomer som pekar på att det inte är så. Det är faktiskt så att skattesänkningar minskar intäkterna. Ett sjätte jobbskatteavdrag skulle också minska intäkterna till staten på lång sikt.

Fredrik Schulte är mycket upprörd över de förstärkningar som vi har gjort av våra försäkringssystem. Han menar att det kommer att öka utanförskapet. Jag har svårt att se att en barnbidragshöjning ökar utanförskapet eller att det faktum att ensamstående föräldrar har fått en höjning av underhållsstödet ökar utanförskapet. Att cancersjuka inte automatiskt ska utförsäkras – det är inte min bild att det ökar utanförskapet. Men där kan vi ha olika syn.

Anf. 34 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Nej, finansministern blandar nog ihop mig med någon annan moderat. Det finns nog många moderater som stått här i talarstolen och beklagat sig över ungdomsskatten. Jag har inte gjort det. Jag kan i efterhand säga att sänkningen av ungdomsskatten inte var Alliansens bästa reform. Vi borde ha prioriterat sänkta inkomstskatter i stället.

Min kritik mot skattehöjningen var snarare att om man höjer en skatt och använder pengarna för att satsa på bidrag kommer den totala effekten

att vara negativ. Alla objektiva bedömares utvärderingar av regeringens olika budgetar säger samma sak: Strukturellt leder de till ett större utanförskap.

När det gäller alliansregeringens politik, däremot, var utvärderingarna från objektiva, oberoende aktörer mycket tydliga: Den stärkte sysselsättningen. Under de 30 åren fram till 2015 skapades det en halv miljon nya jobb – 350 000 av dem under Alliansens åtta regeringsår – och detta trots en rekordartad lågkonjunktur. Nu är vi inne i en rekordartad högkonjunktur, och svensk ekonomi under finansministern presterar inte lika bra.

Det är såklart också lögn från finansministerns sida att Moderaterna skulle vilja att cancersjuka får sin sjukförsäkring indragen. Vi korrigerade de problemen med socialförsäkringssystemet.

Det Magdalena Andersson inte vill tala om är de generella bidragshöjningarna, till exempel höjningen av a-kassan, som har gjort att det har blivit mindre lönsamt att arbeta. Det gör att utanförskapet ökar i utanförskapsområden och att vi i framtiden kommer att få mer sociala problem i Sverige på grund av den politik regeringen för.

Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! När man lyssnar på Fredrik Schulte kan man lätt få intrycket att utanförskapet minskade under Moderaternas period vid makten, men Moderaternas partisekreterare har själv stått med kartor och visat hur utanförskapet ökade under Alliansens åtta år. Antalet utanförskapsområden ökade kraftigt under de åren. Moderaterna tycks alltså själva ha dragit slutsatsen att deras politik har ökat utanförskapet.

Nu, med den här regeringens politik, har vi i stället det lägsta beroendet av olika former av ersättningar sedan det tidiga 90-talet. Så ser det ut tre och ett halvt år in på den här mandatperioden.

Fredrik Schulte säger också att vi har stärkt a-kassan. Jag vill bara påpeka att det vi har gjort är att höja taket i a-kassan. Det krävs en viss inkomst för att komma upp till det taket. De grupper som Fredrik Schulte pekar på har inte de inkomsterna.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 11 Svar på interpellation 2017/18:359 om överskottsmålet

Anf. 36 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte har frågat mig om jag avser att vidta några åtgärder för att nå upp till ett finansiellt sparande på 1 procent av bnp över konjunkturcykeln.

När denna regering tillträdde ärvde vi ett underskott på 60 miljarder kronor från den tidigare borgerliga regeringen. Även i strukturella termer – det vill säga när vi rensar för konjunkturs inverkan – var underskottet stort, och det kan förklaras av de permanenta ofinansierade skattesänkningar som den förra regeringen genomförde. Vi lovade att vända underskottet till ett överskott, vilket vi har gjort.

De tre gångna åren har regeringen konsekvent satt investeringar i det hållbara samhällsbygget före ofinansierade och orättvisa skattesänkningar.

Samtidigt har ansvar för statsfinanserna präglat reformpolitiken, och i dag syns resultatet tydligt i både starkare offentliga finanser och lägre arbetslöshet. Detta har lett till att både det finansiella och det strukturella sparandet från och med 2016 och framåt bedöms ligga i linje med överskotts målet.

Regeringen anser vidare att den finanspolitiska inriktningen framöver innebär en lämplig övergång till det nya, lägre överskotts målet, samtidigt som inriktningen är i linje med det nuvarande målet för det finansiella sparandet.

Den stora skillnaden mellan den borgerliga oppositionens och regeringens politik är att vi redovisar överskott samtidigt som vi investerar i samhällsbygget, medan den borgerliga oppositionen prioriterar permanenta skattesänkningar som ger strukturella underskott.

Anf. 37 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Värdet och behovet av att ha överskott i offentliga finanser kan inte nog betonas. Vi har tråkiga erfarenheter från framför allt Sydeuropa, med Grekland som det värsta exemplet på vad som händer i ett land om man hela tiden gasar och spenderar mer pengar än man får in. Detta leder slutligen till att ekonomin kollapsar, tillväxten stagnerar och välfärden drabbas av omfattande nedskärningar.

Detta drabbade nästan alla Europas länder under finans- och statskuldkrisen, men det drabbade inte Sverige. Sverige hade nämligen under alliansregeringen en ansvarsfull överskottspolitik; vi såg till att plus och minus gick ihop.

Magdalena Andersson försöker förmedla bilden att alliansregeringen inte tog det ansvaret och att den nuvarande regeringen ärvt ett stort underskott – 60 miljarder kronor har finansministern nämnt. Det hon inte nämner är att hon själv under den föregående mandatperioden, med Socialdemokraternas instämmande, skrev sitt namn under 52 av dessa miljarder. Hennes retorik och den praktiska verkligheten stämmer alltså inte riktigt överens.

Vi hade, som jag var inne på, under Alliansens tid vid makten en historisk lågkonjunktur, som motiverade att man satsade och stimulerade ekonomin. Socialdemokraterna var som sagt med på det då. Nu är vi inne i en historisk högkonjunktur, och då måste man spara. Det gör vi i Sverige, och det gör finansministern.

Vi hade för ett litet tag sedan en debatt där Magdalena Andersson försökte göra en poäng av att om det går bra för Sverige i rankningar tack vare att vi ökar vår makroekonomiska stabilitet borde samma sak gälla även för andra länder – högkonjunkturer är ju global. Problemet är att många andra länder inte sparar under en högkonjunktur, men det gör vi. Under en högkonjunktur sticker Sverige därför iväg i rankningar av till exempel konkurrenskraft. Där har finansministern förklaringen.

Problemet är att vi inte sparar tillräckligt med tanke på högkonjunkturer. Det finns en speciell anledning till att just denna högkonjunktur, kanske mer än någon tidigare, är viktig att utnyttja för att lägga undan pengar inför sämre tider. Vi har nämligen minusränta i Sverige i dag. När det blir lågkonjunktur om ett, två eller tre år kommer Riksbanken alltså inte att kunna avhjälpa den och stimulera ekonomin genom att sänka räntan. Vid en lågkonjunktur kommer vi därför att vara helt beroende av att

Prot. 2017/18:74

16 februari

Svar på
interpellationer

den dåvarande regeringen hade muskler nog att spendera och satsa. Denna problematik har finansministern inte någon gång nämnt i de många debatter som har förts kring överskottspolitiken.

Absolut mest intressant tycker jag trots allt är att vi är på väg att få ett nytt överskottsmål som ska träda i kraft den 1 januari 2019. Men finansministern låtsas som att det överskottsmålet redan gäller. Hon struntar alltså i att vi fortfarande, fram till den 1 januari 2019, har ett överskottsmål på 1 procent och agerar som om det nya överskottsmålet på 0,3 procent av bnp är det som gäller.

Anf. 38 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte säger att alliansregeringen såg till att plus och minus gick ihop, men det gjorde alliansregeringen inte alls. Man lämnade efter sig stora underskott, de största sedan budgetsaneringen senast Moderaterna satt i Finansdepartementet. Det var inte bara i kronor och ören vi hade ett stort underskott. Ni lämnade också efter er ett stort strukturellt underskott, det vill säga ett underskott när man tar hänsyn till konjunkturen. Inte heller där gick alltså plus och minus ihop.

Däremot har vi sett till att skapa överskott. Nu går plus och minus ihop, inte bara på grund av konjunkturen. Vi har också stärkt det strukturella sparandet, så att vi nu också har ett strukturellt överskott. Det är det som är skillnaden mellan moderater och socialdemokrater. Moderater lämnar efter sig underskott, även när man tar hänsyn till konjunkturen. Vi socialdemokrater har ordning och reda i statsfinanserna och ser till att ha överskott, även när man tar hänsyn till konjunkturen.

Anf. 39 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Det gjordes en utvärdering för ett par år sedan av svenska fjärdeklassare. Ett av resultaten som man kom fram till i den mätning som kallades Timss var att väldigt många hade svårt att få rätt svar på frågan: Hur mycket är 61 minus 59? Många elever kom fram till att det rätta svaret var 18. Det kan man tycka är märkligt. Men när barnen intervjuades sa de att 5 minus 6 är 1, och 1 minus 9 är 8, och då blir det 18. Det är ett tråkigt exempel på att svensk skola inte funkar.

Finansministern verkar inte kunna räkna så mycket bättre. Hon säger här att Alliansen orsakade 60 miljarder i underskott. Hon lade själv fram socialdemokratiska oppositionsbudgetar med underskott på 52 miljarder som hon godkände. Vad är 60 minus 52? Det är 8. Det är alltså 8 miljarder som hon tycker är det skandalösa strukturella underskott som Alliansen bidrog med.

Detta är bara tom retorik. Finansministern är en mycket skicklig debattör och retoriker. Det vill jag ge henne. Men det är just bara tom retorik, och hon vet det innerst inne. Av 60 miljarder i underskott stod Socialdemokraterna bakom 52. Kom igen! Detta är tramsigt.

Ännu mer intressant är det att det överskott som vi har i dag är lite starkare än det skulle ha varit, tack vare att Alliansens budget gick igenom riksdagen 2015.

Vi kan stå här och tjafsas om hur det var och hur man borde ha gjort. Men det intressanta är framtiden. När det gäller framtiden har vi en finansminister som har vidtagit åtgärder för att minska sparandet och sänka överskottsmålet från 1 procent till en tredjedel och som låtsas som att det nya

överskottsmålet på en tredjedel gäller nu, när det i själva verket börjar gälla om ett år.

Jag ställer min fråga för att jag inte förhastat vill KU-anmäla finansministern för att hon inte följer regelverket kring överskottsmålet. Jag undrade om hon kan motivera och förklara hur det kommer sig att hon låtsas som att det nya regelverket gäller nu och har gjort det under de senaste åren. Men jag får uppenbarligen inte någon sådan förklaring. Då återstår väl bara att göra en KU-anmälan på denna punkt.

Vi kommer antagligen att ha en riktigt tråkig lågkonjunktur under de kommande åren, eftersom denna regering sätter sprätt på väldigt mycket mer pengar än man borde göra därför att vi inte har sparat tillräckligt och därför att vi har en minusränta. När nästa lågkonjunktur slår till kommer Riksbanken därför inte att kunna hjälpa till så att svenska låntagare får lägre ränta. Därför kommer en kommande alliansregering antagligen att få väldigt mycket att städa upp efter denna finansminister. Hon har i stället valt att satsa en massa pengar. I stället för att spara i goda tider satsar hon väldigt mycket pengar på att höja bidragen för dem som inte arbetar, så att utanförskapet blir större och så att de sociala problemen i utanförskapsområdena ökar.

Fru talman! Detta kan gå mycket snabbt. I Storbritannien fördubblades nästan statsskulden mellan 2009 och 2010, alltså på ett år. Det kan gå väldigt snabbt. Och den här finansministern låtsas som att det inte finns en framtid, och det är oroande.

Anf. 40 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! För ordningens skull vill jag påpeka att alliansregeringens budgetmotion som passerade genom riksdagen var svagare offentligfinansiellet än den budgetproposition som jag hade lämnat till denna kammare hösten 2014 – budgeten för 2015.

Det är vår bedömning, vilket går att läsa i budgetpropositionen, att regeringens finanspolitik ligger helt i linje med nuvarande överskottsmål. Och vi har kraftigt stärkt finanserna. Om Fredrik Schulte ska KU-anmäla någon bör han nog börja med min företrädare, Anders Borg, som uppenbarligen bröt mot överskottsmålet, givet att vi hade ett strukturellt underskott som närmade sig 1 procent under den tiden.

Ordning och reda i statsfinanserna är en grundförutsättning för att vi ska kunna ha en välfärdsstat. Det är genom ordning och reda i statsfinanserna som vi kan garantera en säker finansiering för vår gemensamma välfärd. Det är denna gemensamma välfärd som vi socialdemokrater tycker är så viktig. Det är därför som socialdemokrater och socialdemokratiska regeringar alltid har sett till att det är ordning och reda i statsfinanserna. Vi vet nämligen att om man inte har ordning och reda när konjunkturen vänder blir det just de som är mest beroende av vår gemensamma välfärd som riskerar att få betala priset. Vi såg det efter att vi tog över efter den borgerliga regeringen i början av 1990-talet och var tvungna att budgetsänera.

Det är just för att vi tycker att det är viktigt med en bra förskola och skola till alla barn, trygg sjukvård till alla och en trygg äldreomsorg som vi menar att det är viktigt att ha ordning och reda i statsfinanserna. Det är precis denna politik som vi har drivit under denna mandatperiod. Vi har vänt underskott till överskott och skapat ordning och reda i statsfinanserna,

vilket också gör att vi har resurser för att kunna satsa på skolan, på barnomsorgen, på förskolan, på sjukvården och på äldreomsorgen. Vi har kunnat bygga ut vuxenutbildningen, så att fler människor får den utbildning som gör att de också kan ta de jobb som nu växer fram. Vi ser nu att 250 000 fler människor går till jobbet jämfört med när regeringen tillträdde. Allt detta kan vi göra tack vare att vi har ordning och reda i statsfinanserna.

Fredrik Schulte säger att vi höjer bidragen till människor som inte arbetar. Jag tycker att det är bra att vi kan höja barnbidragen. Det är någonting som går till alla barnfamiljer och som jag vet är ett välkommet tillskott till många barnfamiljer, inte minst till dem som har lite mindre inkomster. Jag tycker också att det är mycket förnuftigt att vi har höjt underhållsstödet till ensamstående föräldrar. Vi vet nämligen vilken otroligt tuff situation som många ensamstående föräldrar, inte minst mammor, har. Det är också bra att vi har avskaffat stupstocken i sjukförsäkringen, eftersom det gör att människor som blir sjuka kan känna en trygghet i att de inte blir utförsäkrade vid ett visst datum. Det var ett omänskligt sätt att förfara. Det är också bra att vi har höjt taket i a-kassan, eftersom det stärker löntagarnas möjligheter på arbetsmarknaden. Det är en viktig och central del i den svenska modellen, som har byggt detta land starkt.

Anf. 41 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Nu minns jag inte den exakta siffran, men om man som ensamstående trebarnsmamma lever på socialbidrag måste man – till följd av de många socialbidragshöjningar och förstärkningar regeringen har gjort – komma upp i en inkomst på nästan 30 000 kronor, tror jag att det var, för att det ska löna sig att arbeta. Och så undrar finansministern varför vi har ett stort utanförskap och stora utanförskapsområden med till exempel en arbetslöshet på 15 procent bland utrikesfödda.

Regeringen har höjt a-kassan så att direktören när han blir arbetslös får mer i a-kassa än vad servitrisen som får sitt första jobb får i lön. Det är vad finansministern kallar rättvisa. Regeringen har framför allt satsat på att höja bidragen och göra det mindre lönsamt att arbeta. Man har strukturellt försvagat och underminerat Sveriges långsiktiga framtid och välbefinnande. Framför allt sparar inte finansministern tillräckligt mycket. Alliansen vill spara 16 miljarder mer än denna regering.

Vi kan sitta och debattera vad som har varit, men finansministern har fel om att S-budgeten 2015 skulle ha varit stramare än alliansbudgeten. Vi kan dock återkomma till den frågan. Finansministern kan låtsas att Alliansen var ensam om 60 miljarder i underskott, men vi har beslut och protokoll som visar att Socialdemokraterna ställde sig bakom 52 av dessa miljarder. Det är bara retorik och tomma ord.

Det intressanta är som sagt framtiden. Framtiden är den att Alliansen lägger undan mer pengar för hårda tider, och framtiden är att denna regering inte ser allvaret i att Riksbanken har minusränta och att vi kan åka på en rejäl smäll i nästa lågkonjunktur. Då kommer vi att behöva städa upp efter finansministern.

Anf. 42 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Nu visar ju historien i svensk ekonomisk politik att det är socialdemokratiskt ledda regeringar som har städat upp efter moderatledda

regeringar – tre gånger av tre möjliga i modern tid. Fredrik Schulte säger kanske att det bara handlar om att moderater har haft otur, men då undrar naturligtvis svenska folket varför man ska rösta på någon som alltid har otur.

Det är viktigt att vi bygger upp skyddsvallar inför framtiden; vi vet att lågkonjunkturen kommer förr eller senare. Det är också precis vad denna regering har gjort, till skillnad från vad Moderaterna gjorde när de senast satt på Finansdepartementet. Trots att det var en uppåtgående konjunktur skuldsatte man hela svenska folket för att sänka skatten mest för dem som tjänar mest. Det är klassiskt moderat agerande.

Vi har däremot skapat ordning och reda i statsfinanserna. Vi har sett till att vi under mandatperioden har sänkt statsskulden med 10 procentenheter. Ordning och reda och låg statsskuld – det är det som skapar muskler för att klara en kommande lågkonjunktur. Den kommer förr eller senare, och regeringen har sett till att rusta Sverige.

Fredrik Schulte säger att regeringens politik leder till ökat utanförskap. Tittar man på siffrorna ser man att det inte är så, utan vi har tvärtom den lägsta andelen som lever på olika ersättningar sedan tidigt 80-tal. Det är det som är resultatet av den här regeringens politik: ordning och reda i statsfinanserna, 250 000 fler som går till jobbet, 10 procentenheter lägre statsskuld och den lägsta andelen som går på ersättning sedan tidigt 80-tal. Så har denna regering styrt landet.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 12 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Skrivelse

2017/18:79 Riksrevisionens rapport om regionala skillnader i effekter av Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildning

Redogörelser

2017/18:RAR1 Verksamhetsredogörelse Riksdagens arvodesnämnd 2017

2017/18:RS2 Redogörelse för verksamheten inom Parlamentariska församlingen för unionen för Medelhavet (PA-UfM) och den svenska delegationens arbete under 2017

2017/18:RS3 Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2017

Motioner

med anledning av prop. 2017/18:80 Ny lag om bostadsanpassningsbidrag

2017/18:3978 av Ola Johansson (C)

2017/18:3981 av Caroline Szyber m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2017/18:87 Åsnens nationalpark

2017/18:3986 av Martin Kinnunen och Runar Filper (SD)

Prot. 2017/18:74

16 februari

Svar på

interpellationer

§ 13 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 15 februari

2017/18:381 Självmord bland barn och unga i asylprocessen

av *Christina Höj Larsen* (V)

till statsrådet *Heléne Fritzon* (S)

2017/18:382 En exitskatt

av *Jörgen Warborn* (M)

till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 15 februari

2017/18:779 Bosparande för en första bostad

av *Robert Hannah* (L)

till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

2017/18:780 Brott och penningtvätt med kryptovalutor

av *Robert Hannah* (L)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2017/18:781 Sanktionssystem för efterlevnad av svaveldirektivet

av *Johan Hultberg* (M)

till miljöminister *Karolina Skog* (MP)

2017/18:782 Långa väntetider för uppkörning

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet *Tomas Eneroth* (S)

§ 15 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 15 februari

2017/18:719 Vinstbegränsning i välfärden

av *Sofia Fölster* (M)

till närings- och innovationsminister *Mikael Damberg* (S)

2017/18:738 Handeln med Filippinerna

av *Håkan Svenneling* (V)

till statsrådet *Ann Linde* (S)

2017/18:742 Handelsrelationerna med Iran

av *Håkan Svenneling* (V)

till statsrådet *Ann Linde* (S)

2017/18:741 Utlokalisering av myndigheter

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2017/18:755 Skriftlig bekräftelse vid telefonförsäljning av lotter

av *Boriana Åberg* (M)

till statsrådet Heléne Fritzon (S)

2017/18:756 Utvisning av internationella studenter och forskare

av *Johanna Jönsson* (C)

till statsrådet Heléne Fritzon (S)

2017/18:761 Utvisning av spetskompetens

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till statsrådet Heléne Fritzon (S)

Prot. 2017/18:74

16 februari

§ 16 Kammaren åtskildes kl. 11.01.

Sammanträdet leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

ANNA ASPEGREN

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Utökning av antalet suppleanter	1
§ 3 Val av extra suppleant.....	1
§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 6 Svar på interpellation 2017/18:335 om föräldraförsäkring för företagare	2
Anf. 1 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	2
Anf. 2 LOTTA FINSTORP (M)	3
Anf. 3 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	4
Anf. 4 LOTTA FINSTORP (M)	5
Anf. 5 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	6
Anf. 6 LOTTA FINSTORP (M)	7
Anf. 7 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	8
§ 7 Svar på interpellation 2017/18:354 om Försäkringskassans bedömningar	8
Anf. 8 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	8
Anf. 9 ROSSANA DINAMARCA (V).....	9
Anf. 10 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	10
Anf. 11 ROSSANA DINAMARCA (V).....	11
Anf. 12 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	12
Anf. 13 ROSSANA DINAMARCA (V).....	13
Anf. 14 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	14
§ 8 Svar på interpellation 2017/18:350 om styrelsearvodet.....	14
Anf. 15 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	14
Anf. 16 JÖRGEN WARBORN (M).....	15
Anf. 17 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	15
Anf. 18 JÖRGEN WARBORN (M).....	16
Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	17
Anf. 20 JÖRGEN WARBORN (M).....	17
Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	18
§ 9 Svar på interpellation 2017/18:355 om svensk konkurrenskraft.....	18
Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	18
Anf. 23 FREDRIK SCHULTE (M)	19
Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	20
Anf. 25 FREDRIK SCHULTE (M)	21
Anf. 26 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	22
Anf. 27 FREDRIK SCHULTE (M)	23

Anf. 28 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	23
§ 10 Svar på interpellation 2017/18:358 om skattedifferensen mellan löntagare och pensionärer.....	24
Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	24
Anf. 30 FREDRIK SCHULTE (M).....	24
Anf. 31 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	25
Anf. 32 FREDRIK SCHULTE (M).....	26
Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	27
Anf. 34 FREDRIK SCHULTE (M).....	27
Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	28
§ 11 Svar på interpellation 2017/18:359 om överskottsmålet.....	28
Anf. 36 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	28
Anf. 37 FREDRIK SCHULTE (M).....	29
Anf. 38 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	30
Anf. 39 FREDRIK SCHULTE (M).....	30
Anf. 40 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	31
Anf. 41 FREDRIK SCHULTE (M).....	32
Anf. 42 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	32
§ 12 Bordläggning.....	33
§ 13 Anmälan om interpellationer.....	34
§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	34
§ 15 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	34
§ 16 Kammaren åtskildes kl. 11.01.....	35